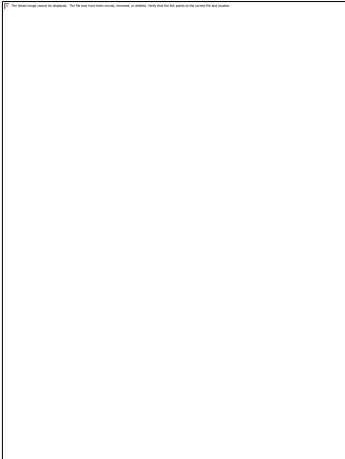

Novi Zeland smješten je u južnom dijelu **Tihog oceana**, otprilike 2000 km jugoistočno od **Australije**. Osim dva glavna otoka, Sjevernog (eng. *North Island*; 115.777 km²) i Južnog (eng. *South Island*; 151.215 km²), obuhvaća i nekoliko okolnih otoka i otočja: Stewartov otok (1746 km²), otočja Chatham (963 km²), Bounty (1,4 km²), **Antipodes** 62 km²), Auckland (606 km²) i Kermadec (34 km²) te otok Campbell (106 km²).

Novi Zeland gledan iz svemira. Snijegom prekrivene Južne Alpe dominiraju Južnim otokom, dok se Sjeverni otok proteže sve do supropa.

Oko 1600 km dugačka i do 200 km široka “Zemlja dugog bijelog oblaka” smještena je na dodiru Pacifičke i Indoaustralske **litosferne ploče**, na kojem je nastalo mlado nabrano gorje Južnih Alpa i vulkanske pojave na Sjevernom otoku, a Novi Zeland često pogađaju potresi umjerene jačine. Uzduž južnog otoka proteže se više od 500 km dugačko mlado nabrano gorje, koje je na sjeverozapadnoj strani izgrađeno većinom od paleozojskih metamorfnih stijena, a na jugistočnoj strani od trijaskih i jurskih sedimentnih stijena. Na jugozapadu se 1000 do 1600 metara visoko gorje strmo uzdiže iznad teško dostupne vode, raščlanjene fjordovima (nacionalni park **Fiordland**). Središnji dio gorja zauzimaju Južne Alpe (Southern Alps) s najvišim vrhom Mount Cookom koji je sa svojih 3764 metra ujedno i najviši vrh Novog Zelanda. Visoko gorje jako je raščlanjeno, oblikovano je radom **ledenjaka**, a u najvišim dijelovima je zaleđeno. Najveći ledenjak je 27 km dugačak Tasmanov ledenjak (77 km²). Prema sjeveroistoku gorje se snižava i dijeli na niža gorja, među kojima su uz sjevernu obalu manje kotline.

Na zapadnoj strani otoka nalazi se uska obalna nizina (tj. Westland), na istočnoj obali 240 km dugačka i 70 km široka nizina (Canterbury Plains), sastavljena od niza prostranih plavina rijeka koje pritječu iz planina na sjeverozapadu. U višim dijelovima nalaze se slabije plodni šljunkoviti nanosi obrasli travom, a u nižim dijelovima prevladavaju plodnije pješčane i glinovite naplavine. Sjeverni i Južni otok razdvaja 23 km širok Cookov prolaz koji je nastao poprečnim rasjedom tek u pliocenu. U jugoistočnom dijelu Sjevernog otoka uzduž obale sve do Istočnog rta nastavlja se mlado nabrano gorje s Južnog otoka, ali ono ovdje doseže visinu od samo 1600 do 1800 metara. Središnji dio otoka zauzima 1000 metara visoko vulkansko visočje sa živim vulkanima, **gejzirima**, blatnim vulkanima i vrućim izvorima. Nakon dugotrajnog mirovanja u rujnu 1995. ponovno je proradio vulkan Ruapehu (2797 m), a aktivni su i Tongariru (1981 m) te Ngauruhoe (2291 m). Prema zapadu i sjeveru visočje prelazi u niža pobrđa s ugaslim vulkanima i starijim izljevima lave te širokim riječnim dolinama. Na krajnjem sjeverozapadu uzdiže se ugasli vulkan Mount Agmont (2519 m). Stewartov otok koji od Južnog otoka dijeli 24 km širok Foveauxov prolaz ima vrlo razvedenu obalu, a u unutrašnjosti prevladava od 900 metara visoko pobrđe. I ostala otočja istočno i južno od dvaju glavnih otoka (Auckland, Antipodes, Bounty i Chatham) te otok Campbell brdovitih

su i razvedenih obala. Otočje Kermadec, 1000 km sjeveroistočno od Sjevernog otoka, vulkanskog je postanka (aktivan vulkan na otoku Raoulu).

Mount Cook je najviši vrh Novog Zelanda

U Novom Zelandu se nalazi mjesto s jednim od najdužih imena na Svijetu, brijeg visok oko 305 m zove se [Taumatawhakatangihangakoauauotamateapokaiwhenuakitanatahu](#).

U sjevernom dijelu Sjevernog otoka prevladava suptropska klima s blagim zimama i toplim ljetima te jednakomjerno raspoređenim padalinama cijele godine (oko 1200 mm). Preostali dijelovi Novog Zelanda imaju umjerenu toplu oceansku klimu koja na krajnjem jugoistoku već prelazi u subantarktičku. Velike su klimatske razlike između zapadne strane Južnog otoka koja je izložena vjetrovima, s kišovitim i oblačnim vremenom (2000 do 7500 mm padalina godišnje) i istočne, zavjetrinske strane sa 500 do 900 mm padalina te mnogo više sunčanog vremena. U području Koromadelskog primorja je Sinijska klima

u kojoj najbolje uspijeva kiwi na svijetu (Coromandel bay na Sjevernom otoku).

Rotorua u unutrašnjosti Sjevernog otoka je središte kulture Maora i gejzira na N.Zelandu.

•